

جایگاه فناوری در آینده شهری

ارسلان مکینیان^{۱*}

۱- دانشجوی کارشناسی شهرسازی، دانشگاه آزاد نجف آباد makinianarsalan@gmail.com

چکیده

زندگی شهری و آینده آن با مقولاتی همچون رشد جمعیت، رکود اقتصادی، دغدغه های اجتماعی و بحران های زیست محیطی روبه رو است. رویکرد های طراحی و برنامه ریزی شهری معاصر در پی چالش های بوجود آمده پس از انقلاب صنعتی و همگام با رشد علم و فناوری تکامل یافتند و هدف خود را در ارتقاء کیفیت زندگی شهری انسان قرار دادند. فناوری یکی از عرصه هایی است که در قرن بیستم تاثیر شگرفی در تغییر و تحول زندگی بشر در محیط شهری گذاشت. به طوری که مسئولین و متخصصان شهری انتظار آن را نداشتند و با چالش های جدیدی روبه رو شدند. از این رو پیشبینی و آینده نگاری تحولات فناوری در قرن ۲۱ ضرورت می یافت. بر همین اساس نظریه پردازان و اندیشمندان در عرصه های مختلف به ترسیم آینده شهری و تبیین جایگاه فناوری در آن پرداختند. از دل تقابل رویکرد های مختلف و گاه متضاد است که برنامه عملی قابل اجرا در هر کشور و هر شهر فراهم می آید. بدون توجه به آنچه که صاحب نظرانی که در این تحقیق فراهم آورده و بدون بررسی علمی آن، نمی توان به رویکرد های واقع بینانه و راهگشا برای کاهش یا حل مشکلات با استفاده از فناوری در شهرهای آینده دست یافت. لذا این پژوهش با بررسی توصیفی-تحلیلی سیر تحول نظریات مذکور، تلاش دارد تا چهارچوبی برای مدیریت و بهره گیری از فناوری در شهرهای آینده ارائه دهد. در نهایت نتیجه حاصله این است که استفاده از فناوری های پایدار و متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی هر شهر با رویکرد شهر هوشمند متناسب و جایگاه صحیح فناوری در آینده شهری می باشد. همچنین نباید از فضای فیزیکی شهر غافل شد. فناوری میتواند یک عنصر جدید برای تعریف فضاهای پویا و مطلوب شهری باشد.

واژه های کلیدی: فناوری، آینده شهری، فناوری اطلاعات و ارتباطات، سیر تحول نظریات

۱- مقدمه

شهر تبلور کالبدی فضایی مجموعه فعالیت های انسان است. فضا و کالبد شهری هم که حین شکل هم پس از تشکی به جریان فعالیت و حیات مردم تاثیر انکار ناپذیر دارد. اما خود بدوا از زمینه های کارکردی و معرفتی فعالیت های پایه جامعه مایه می گیرد. [۱]

شهر با توجه به جنبه هایی که دارد همواره موجب می شود نیرو های جدیدی به آن وارد شوند. اما چون این نیرو ها خصایص متفاوتی با بومیان دارند ابتدا موجبات بروز ناسازگاری را ایجاد می کند. در حالی که به تدریج این نیرو های تازه وارد با سازگار شدن و پذیرش قواعد بازی می توانند عوامل موثری در حوزه های اقتصادی و اجتماعی باشند. [۲]

فناوری همواره نقش تعیین کننده ای در شکل دهی به زندگی بشر ایفا کرده است؛ اما با گذشت زمان و پیشرفت فناوری، تاثیرپذیری زندگی بشر از این پدیده تشدید شده است. انقلاب صنعتی ظهور فناوری های پیچیده تری بود که پیش از پیش بر تحولات جوامع انسانی سایه افکند. این فناوری ها بر تبادلات پیچیدگی نسبی ارتباطات انسانی افزودند. ویژگی تمامی انقلاب های فناورانه این بوده است که تمامی قلمرو فعالیت های انسانی در آن جاری است، عمل کرده اند.